

Gausdal Historielag

ÅRSMØTE 2005

Linbakken, Ø. Gausdal, 130305 kl 1930

Saksliste

1. Valg av møteleder
2. Årsmelding v/styreleder
3. Regnskap v/kasserer
4. Valg v/valgkomiteen
  - Leder for ett år
  - 2 styremedlemmer for tre år
  - Varamedlemmer til styret i nummerorden
  - 1 medlem til valgkomiteen
5. Fastsetting av styrehonorar for 2004

Gausdal Historielag

ÅRSMELDING 2004

Årsmøtet år 2004 ble holdt i Heimly, Svatsum den 7. mars, med ca 40 frammøtte.

Styret har bestått av:		Valgt inn	På valg	Valgkomiteens forslag:
Birgit Kraabøl	leder	2004	Årlig	d.s.
Alf Sanden	nestleder	2003	Nei	
Morten Kleiven	kasserer	2002	Ja	d.s.
Oddvar Fyksen	sekretær	2004	Nei	
Gunnar Bruvang	styremedlem	2003	Nei	
Ivar Paulsrud	styremedlem	2004	Nei	
Sverre Gran	styremedlem	2002	Ja	d.s.
Simen Forseth	varamedlem	2004	Årlig	d.s.
Marit Hjelmstad	varamedlem	2004	Årlig	d.s.
Amund Houm	varamedlem	2004	Årlig	d.s.
Kari Avlund	varamedlem	2004	Årlig	d.s.
Revisorer:				
Knut Smidesang		2001		d.s.
Per Ole Nygaard		2002		d.s.
Valgkomite:				
Thordis Johansen		2002	Ja	Ragnhild Bjørge
Rolf Megrund		2003	Nei	
Marit Paulsrud		2004	Nei	

Organisasjon

Det er avholdt 8 styremøter og behandlet 65 saker utenom referatsakene. Medlemsstallet var på 276 i januar 2005. Vi har et 20-talls trofaste utenbygds medlemmer. De siste 20 år har ikke livsvarig medlemskap vært aktuelt, men fra 70-tallet har vi 8 – 10 registrerte personer. Dokumentasjonen fra den tida er dessverre noe mangelfull. Æresmedlemmer er Kjell Håkon Reistad og Arne Sand.

Gausdal Historielag er medlem av Gudbrandsdal Historielag, Gudbrandsdal Slektshistorielag og Landslaget for lokalhistorie. Oppland Historielag, tidligere Samarbeidsrådet for historielaga i Oppland, har ikke krevd kontingent for 2004, og det har heller ikke vært årsmøte.

Gudbrandsdal Historielag virket i starten som en paraplyorganisasjon og pådriver for bygdehistorisk arbeid. Laget er nært knyttet til Dølaringen Boklag. Gudbrandsdal Slektshistorielag skal legge til rette for samarbeid mellom slektsgranskere utover kommunegrensene. Landslaget for lokalhistorie er et koordinerende ledd mellom lag og til vitenskapelige institusjoner, samt en interesseorganisasjon overfor styresmakter.

Utgivelser

Boknemnda for Gausdals Minner under ledelse av Marthe Stine Fyksen, arbeider med Gausdalsminner 11. Bøkene kommer ut 2. hvert år. Slik var året som gikk en forberedelse for utgivelse i 2005. Nemnda legger ned et arbeid som gir historielaget både omdømme og økonomi som de færreste historielag har maken til.

Videreføring av Garder og Slekter i Gausdal, den såkalte "Kraabølsboka" under ledelse av Guro Steine er fortsatt under arbeid. Bind I, Østre Gausdal, har forsinkelser av teknisk og korrekturmessig art. Bind II for Vestre er ikke igangsatt. Simen Forseth har ansvar for skolehistoriearbeidet i ei gruppe på 6 personer. Arbeidet er utvida til å omfatte folkehøgskoler og andre opplæringstilbud utover folkeskole og framhaldsskole. Per Audun Øvstehage arbeider med bok om Småbrukerlaga i Gausdal.

Det arbeidet som nedlegges i disse prosjektene gir et vesentlig bidrag til kunnskapsformidling om bygdehistoria vår.

Slektsgransking og fotoregistrering

Medlemsmøtene første mandag i måneden holdes i regi av Magne Bårdslie som leder for slektsgranskinga, og Tor Korsvold som leder for fotoregistrering, sammen med Kristian Heimstad. Det er jevnlig henvendelser om slektsforhold og utlån av fotografier.

Takket være Gunnar Rundtom, er vi i gang med å ajourføre korrekturlesing av kirkebokavskrifter.

Arkivarbeid

Historielagsarkivet i kjelleren i Østre Gausdal Prestegard får stadig tilsig av verdifullt stoff fra bygda. Stoff innkommet den seinere tid, er grovsortert og aksjesjonsført. Pga Ulsrudarbeid gjenstår finsortering, ordning og katalogisering. Vi har et forskriftsmessig hvelv og en arkivinstruks i henhold til offentlighetslov, forvaltningslov og personregisterlov. Her oppbevares bygdehistorisk materiale i form av dokumenter, protokoller, brev, fotografier etc., med muligheter for utlån og innsyn etter fastsatte regler. Avlevering av materiale kan skje på medlemsmøtene den første mandagen i måneden, eller ved henvendelse til Kjell Håkon Reistad. Avlevering kan også skje til Opplandsarkivet på Maihaugen.

Det arbeides med et digitalt registreringsverktøy for historielag, som bygger på det eksisterende dataverktøyet Tingene Forteller. Gausdal Historielag vil være med på å utvikle og lansere verktøyet for andre interesserte lag. Arkivansvarlig og nestleder er involvert i dette.

Registreringsarbeid

Dette har også i 2004 vært rettet mot Ulsrud. To grupper avslutta sist sommer arbeidet med å taksere, fotografere og registrere gjenstander på gard og sæter. Ca 3000 gjenstander er registrert totalt. For å utnytte vinterhalvåret fortsetter registreringen av Ulsruds dokumenter og bilder i prestegarden. Ei gruppe på 4 - 5 under ledelse av Alf Sanden har avsatt torsdager til dette. Tekstilregistrering gjenstår, selv om det er gjennomgått og restaurert.

Kulturarrangementer

Tradisjonelt knytter vi en kulturkveld til årsmøtet. Etter fjorårets årsmøte ga Margaret Mingay Eggen og Ola Eggen med ord og toner et glimt av Henry F. Newton Chessyres erindringer fra Espedal og Svatsum. Chessyre var engelskmann og brukte en pengearv på eventyrtur til Norge. En tid slo han seg ned på Skyttermoen i Svatsum. Det er en spennende og morsom historie som Margaret og Ola vil bringe videre med å oversette hans erindringer til norsk.

I februar ble det akedag i Ulsrud. Olav Terje Kleiven og hjelpemannskap besørge arrangementet, inklusiv preparering av banen langs avlingsvegen fra Ulsrud og ned til elva. Traseen bød på bratte og svingete utfordringer før en vel framme på flat mark kunne nyte saft, biteti og premiering.

I september ble det jubileumsarrangement over to dager. Den 4. september ble 75-årsjubileet markert med medlemsfest i Østre Gausdal Prestegard. Eilif Veisten, Knut Smidesang og Finn Lund bidro med en lattervekkende samling gamle revyviser sammenbundet med ord av Øystein Veisten. Styreleder ga et resymé av historielagets historie gjennom 75 år. Dagen etter inviterte vi til Åpen dag i Ulsrud, den andre i sitt slag siden overtagelsen for 4 år siden. Ordfører Olav Olstad ønsket velkommen og planta historiske roser som var jubileumsgave fra Gausdal Kommune. Anne Kleiven kåserte om Hans Aanrud og fjellet, Gudmund Waalen besørge lun og trivelig visesang. Styreleder kåserte om Ulsruds gards- og slektshistorie. Vafler, kaffe og strålende sol bidro til fin stemning blant de 160 frammøtte.

Flere smågrupper har gjennom året fått sin guiderunde i gardsanlegget, bl.a. med grupper fra Kjenn din bygd-kurs, skoleklasser, Revmatikerforbund og DiS Oppland.

Gausdal historielag har vært representert ved stand på Svatsumsdågan i august og kommunens aktivitetsdag i september.

Ulsrud

Registreringsarbeidet i Ulsrud er nevnt foran. Etter at grisehus og smie tidligere år er restaurert, var det i år stabburene som sto for tur. Nils Petter Staum og Hans Stensrud gjorde en enestående innsats med heving, takteking, og bekledning av sørvegg søre stabbur, samt heving, fundamentering og nye stabber nordre stabbur. Det er igangsatt restaurering av sæterlåve med sikring av tømmeret fra veggene. Tekstilrestaurering fortsatte ved Åse Flugstad. Tømmerhugst mellom sag og smie er utført for å klargjøre for eventuell parkeringsplass. Rundvask av hovedbygning og føderåd samt støvsuging av stabbur gjorde stedet brukervennlig. Et Ulsrudutvalg direkte underlagt Gausdal Historielags styre er etablert. Det består av 14 personer inklusiv koordinator. Utvalget er igjen delt inn i gardsgruppe, teknisk gruppe og museumsgruppe. Dugnadsarbeidet hvert år ligger på ca 1500 timer. En stor takk til alle som bidrar.

Gaver

Pengegave til minne om Einar Rusten ble gitt til Gausdal Historielag. En stor takk for dette.

Eiendeler

Historielaget eier og disponerer både fast eiendom og løsøre. Ei brannpumpe, en likvogn og ei høypresse blir ivaretatt i den gamle Fjerdumslåven som Hans Seielstad gjenoppførte. Et treskeverk er oppbevart hos Ivar Bø. Kalkbua i Forsetsæterlia ble gitt historielaget tidlig på 80-tallet. Den står på allmenningsgrunn, og Anton Sønsthage fikk beskjed om å rive bua da den ikke lenger hadde noen funksjon. Derfor ble historielaget kobla inn. Det kom til en ordning med at historielaget skulle slippe festeavgift mot å holde bua i orden.

Det er 4 år siden eiendommen Ulsrud ble testamentert til Gausdal Historielag. Gava omfatta garden og sætra med jord, skog, innbo og løsøre, kapital og verdipapirer. Vilkåret var at enheten skulle drives som bygdetun eller gardsmuseum. Framdrifta er nevnt i det foregående.

Leieforhold

Historielaget har ellers siden 1994 hatt et leieforhold til Volden sæter nær Kittilbu Utmarksmuseum. Dette ble avslutta i år, ved at Kittilbu Utmarksmuseum har overtatt leieforholdet.

Stiftelsen Reidevoll

Gausdal Historielag er sammen med Follebu og Østre Gausdal Menighetsråd stifterne av Reidevoll, hvor Jon Th. Bråthen er styreleder. Historielagets folk i representantskapet er Guro Steine, Amund Houm og Ingebjørg Bjørnsgård. Stifterne er valgkomité for stiftelsens styre.

Kittilbu Utmarksmuseum

Gausdal Historielag er blant stifterne av Kittilbu Utmarksmuseum, sammen med kommunen, fjellstyret, reiselivslaget, Kittilbu Vel og De Sandvigske Samlinger Maihaugen. Styreleder er Marthe Stine Fyksen, leder i representantskapet er Jan Toft. Historielagets folk i representantskapet er Brit Grimstad med Gunhild Kaltoft som vara.

Som nevnt under kulturarrangementer, er historielaget medarrangør for Kittilbudagen. Eva Aamodt er historielagets representant i dette arbeidet.

År 2004 ble i stor grad viet eiendommen Ulsrud. Mange har vært i sving med registreringsarbeid, vask, vøling og vedkapping. I nemnder og prosjektgrupper nedlegges mye arbeid med bokutgivelser. Navnesaker, slektsgransking, fotoregistrering og arkivarbeid følges opp av våre nøkkelpersoner på sine områder.

Representanter som ikke er nevnt i det foregående er Oddvar Fyksen som representant i navnesaker overfor kommunen. Vi hadde ingen representant i Skolemuseet dette året. Randi Taralhagen er vår representant i Folkeakademiet. Ivar Blekastad har overtatt ledervervet i boknemnda for Gausdalsminner etter Marthe Stine Fyksen som fortsetter som medlem.

Gausdal Historielag takker for all velvilje, støtte og interesse.